

І чужому наукайтеся,
Свого не цурайтеся...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакция і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Нью-Йорку:
Barely 7-4125
УНСоюз: Barely 7-5337

РК LXXII. Ч. 162. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ЧЕТВЕР, 2-го ВЕРЕСНЯ 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 2, 1965 No. 162. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 1 вересня 1965 року

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПОВІДОМИВ ПРО КОНФЕРЕНЦІЮ В СПРАВАХ ЗДОРОВ'Я, яка має відбутися восени цього року в Білому Домі, і яку має запланувати окремий комітет експертів, що його очолює президент Шік-агівського університету д-р Джордж Відел, а виконним головою цього комітету має бути президент Фондації Вуд-руффа-Буафейлетт Джовнес. Президент скликає цю конференцію до Білого Дому, бо бажає звести разом „найкращі уми і найвідважніші ідеї, щоб вирішити пекучі потреби здоров'я американського народу”.

ГОЛДВОТЕР БУДЕ ГОЛОВНИМ ПРОМОВЦЕМ НА ПРИЙНЯТТІ В ПОШАНУ АЙЗЕНГАВЕРА, як про це повідомляв голова Республіканського Крайового Комітету Рей С. Білс. Це прийняття відбудеться в жовтні в дії народних колишнього президента Д. Д. Айзенгавера. До порозуміння в цій справі прийшло під час конференції Білса з минулорічним республіканським кандидатом на президента колишнім сенатором Голдвотером. Це порозуміння має закінчити непорозуміння внаслідок того, що Голдвотер очолює консервативну групу в Республіканській партії, яка називається Товариство Вільного Громадянства. Того самого дня, 31-го серпня ц. р. губернатор Пенсильванії Вільям В. Скентон, заявив, що Товариство Вільного Громадянства та інші крайні республіканські прапори й ліві групи мусять зникнути, коли Білсові вдасться скріпити організацію партії.

КОМПАНІЯ ДЖЕНЕРАЛ ЕЛЕКТРИК І КОРПОРАЦІЯ ВЕСТІНГГАУЗ ПЛАТЯТЬ \$16,873,203 за шкоди, спричинені тим, що в роках 1939-1959 на спілку устальовали ціни на свої деякі товари, чим провинилися проти трестового закону, який забороняє підприємцям змовлятися щодо висоти цін. Так вирішив суддя Вільфред Фейнберг, який ствердив на основі переведеної судової розправи, що ті обидві компанії збільшили ціни в тому часі і продавали свої товари по вищій ціні, ніж це було б тоді, коли б не було між ними змови. Внаслідок цього засуду впади на біржі в Нью-Йорку ціни на уліки цих компаній: папери Дженерал Електрик на 1.75, а Вестінггауз на 1.3/8.

НЕДАВНО ЗАКЛЮЧЕНІ ПОДРУЖЖА НЕ НАДОВГО ОХОРОНЯТИМУТЬ МОЛОДИХ ЧОЛОВІКІВ ВІД ПОКЛИКАННЯ ДО ВІЙСЬКА, — заявив директор Рекрутського Уряду генерал-поручник Луїс Б. Герші. Президент Джансон зарядив, що всі ті молоді юнаки у віці від 19 до 26-го року життя, які одружилися після 26-го серпня, не матимуть права на те, щоб належати до тієї категорії, з якої не покликується рекрутів до військової служби. Численні молоді поспішно одружувалися перед 26-м серпня, щоб не бути покликані до війська. Генерал Герші заявив, що незабаром вичерпаються неодружені юнаки, і за 4-5 місяців треба буде покликувати одружених чоловіків у віці 19-26 років, які не мають дітей. Батьки родили в дитини не належать до 3-ї категорії, з якої не покликується до військової служби під час миру.

ЦЬОГО РОКУ ВЕЛИКЕ ЧИСЛО ШКІЛ І ПІВДЕННИХ СТЕПТАХ ВІДКРИЛИ СВОЇ ДВЕРІ ДЛЯ ЧОРНИХ УЧНІВ, і таким чином кінчається поволи шкільна сегрегація на Півдні. Досі не було жадних насильних кроків, але в стейті Міссісіпі деякі білі батьки покищо не погодилися на те, щоб їхні діти навчалися разом із чорними, і тому планують відкрити приватні школи для самих білих учнів. Численні школи рішили покінчити зі шкільною сегрегацією, бо інакше вони не дістали б федеральної допомоги згідно з законом із 1964-го року. Вперше діти д-ра Мартіна Лютера Кінга записалися до школи, куди ходять білі діти.

У СВІТІ

АМЕРИКАНСЬКІ ЛЕТУНСЬКІ ЗБРОЙНІ СИЛИ бомбардували у вівторок 31 серпня ц. р. водночас комуністичних партизанів у двох областях концентрації їхніх військових з'єднань. Ціллю першого бомбардування були згодом партизанські становища 320 миль на північний схід від Сайгону і такі ж становища В'єтконгу в діловій джунглі 30 миль на північ від Сайгону. Цього ж дня американські морські бомбардувальники переводили налет на територію Північного В'єтнаму.

ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ ДЕ ГОЛЛЬ І ДЕРЖАВНИЙ ПІДСЕКРЕТАР ЗДА ДЖОРДЖ В. БОЛЛ відбули у вівторок 31 серпня ц. р. п'ятигодинну зустріч, під час якої обговорювано справу В'єтнаму і майбутнього існування Північно-Атлантичного Пакту. Представники ЗДА в Парижі заявили, що розмови відбувалися в дружній атмосфері і були цікаві. Вони підкреслили також, що Болл не звертався до де Голля з пропозицією виступати посередником щодо започаткування переговорів між ЗДА і Північним В'єтнамом.

ЗА 5 ДО 10 РОКІВ ПОТРОЖУЄ СВІТОВІ ГОЛОД — заявив д-р В. Р. Сен, генеральний директор Організації для справ харчів і хліборобства, окремої агенції Об'єднаних Націй, яка тепер нараджується у Београді, Югославія. Він твердив, що існують тільки два шляхи, щоб уникнути катастрофи: планово збільшення харчової продукції у світі та введення контролю народних.

МІЖ АМЕРИКОЮ І ВІЛЬНИМ КИТАЄМ ПРИЙШЛО до порозуміння щодо юридичній над американськими військовиками на Тайвані (Формозі). Переговори в цій справі тривали 10 років. Узгоджено, що є 6 родів злочинів, за які вільно-китайські, а не американські суди, можуть судити американських військовиків: убивство, знасилування, злочин проти безпеки вільно-китайської держави, торгівля наркотиками, збройний напад і підпад.

ЗАХІДНО-НІМЕЦЬКИЙ УРЯД НЕ БАЧИТЬ ПІДСТАВ для мирових розмов з Совєтами. Речник канцлера Людвіга Ергарда пригадав, що СССР стоїть далі на платформі з 1959 року, яка допускає мировий договір з Німеччиною на базі поділу її на „дві Німеччини” та що Совєти взагалі не відповіли на західно-німецьку ноту з лютого 1962 року про бажання „нормалізувати” взаємини між Бонном і Москвою. Ця заява канцлера була відповіддю на передвборчу заяву соціал-демократичного кандидата на канцлера, Вілья Брандта, що коли б прийшов до влади, то зараз розпочав би „діалог” з Совєтами.

ВЕЛИКА ЛАВІНА ЗІРПАЛАСЬ З ЛЬОДОВИКА В ШВАЙЦАРСЬКИХ АЛЬПАХ недалеко містечка Салс-Фее і похоронила під завалинами льоду й каміння 40 до 100 робітників, здебільше італійців, працюючих над новою гідроелектричною станцією. В хвилині катастрофи, в яєний погідний день, було там коло 1.000 робітників. Катастрофа сталася впродовж секунд — жертви були засипані не освідомленими собі навіть загрозі. Деякі злови льоду великі, як 2-поверхові кам'яниці. Рятункова акція дуже утруднена можливістю нової лавини.

ДЖАНСОН ВІДБУВ НАРАДУ З АЙЗЕНГАВЕРОМ

Справа війни у В'єтнамі і ситуація в американській сталевій індустрії були темою розмови між колишнім президентом ЗДА Джайлсом Д. Айзенгавером і теперішнім президентом Ліндоном Б. Джансоном, що відбулася в Білому Домі. На фото: президент Джансон супроводить Айзенгавера до його авто.

Лет Джеміні 5 виявив, що з успіхом може відбутися 14-денний лет Джеміні 7

Кокоа Біч, Флориди. — Дотеперішні тести астронавтів Джеміні-5 полковника Гордона Купера і командора Чарльза Конрада виявляють, що запланований на кінець цього року, або на січень 1966-го року лет Джеміні-7 може відбутися без шкоди для здоров'я астронавтів. Д-р Чарльз Беррі ствердив, що стан здоров'я астронавтів Джеміні-5 є кращий в порівнянні зі здоровим станом астронавтів Джеміні-4, які летіли тільки чотири дні. Лікар ствердив, що серця астронавтів повільніше билася в космосі, але вони приспівлено билася під час того, як астронавти злітали вниз. Астронавти втрачали під час лету по 7.5 і 8.5 фунта, але після трьох днів побуту на Землі вони вже знов мають майже таку саму вагу, як давніше.

Конгрес схвалив законопроект про створення Міського Департаменту

Вашингтон. — 31 серпня Палата Репрезентантів схвалила урядовий законопроект про організацію 11-го департаменту в Президентовому кабінеті, а саме — Департаменту Міських і Мешканевих Справ. Цим рішенням закінчилася акція Конгресу в тій справі, бо Сенат затвердив рішення єдиної Конгресової Конференції 30-го серпня і тепер цей проєкт переслав Президентові до підпису. Сподіваючись, що підписуючи цей закон, президент Джансон повідомить, хто буде першим секретарем 11-го Департаменту. В політичних колах називають на першому місці як кандидата на цей пост теперішнього адміністратора Мешканевих Агенції — Роберта С. Вівера, який займає це становище від 1961-го року, і якого по-килий президент Кеннеді планував найменувати на члена кабінету, вносячи проєкт про організацію Департаменту Мешканевих та Міських Справ. Між можливими кандидатами на цей секретарський пост називають також ньюйоркського посадики Роберта Д. Вагнера і колишнього демократичного конгресмена з Алабами — Алберта Рейнеса. Коли б Вівер був найменований, то це був би перший негр членом Президентового кабінету. Новий Департамент обіймає ряд окремих агенцій, які досі займалися проблемами, що відносяться до міських справ. Центром цього Департаменту буде Мешканева і Фінансова Агенція, яка досі zatrudнює 13 500 працівників і має 7 районних відділів.

В Лігайтоні відбулися Високошкільні Дні „Зарева”

Лігайтон, Па. — В неділю вчором 29 серпня ц. р. закінчилися тут успішно Оселі ім. О. Ольжича Високошкільні Дні, що їх організувало Об'єднання Українських Студентських і Академічних Товариств „ЗАРЕВО”. Відкриття Високошкільних Днів відбулося в п'ятницю 27 серпня ц. р. вступним словом голови Крайового Проводу „ЗАРЕВА” Михайла Герця та доповіддю, що її виголосив Віталій Кейс з Нью-Йорку на тему: „Прозова творчість в сучасній українській літературі”.

В суботу 28 серпня доповіді читали: д-р Марко Антонович (Монтреаль) — „Розвиток науки в Радянській Україні”; дир. Посип Гіряк (Нью-Йорк) — „Сучасний український театр”; проф. Петро Стерчо (Філадельфія) — „Політично-правний статус України”. Цього ж дня під час спільного вечору для всіх курсантів та викладачів виступив з рецитацією поєми Т. Шев-

ЗДА ратифікували додаток до чартеру ОН УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ про поширення двох рад ОН

Нью-Йорк, Об'єднані Нації. — З'єднані Держави Америки передали у вівторок 31 серпня ц.р. документ про формальну ратифікацію додатку до Чартеру Об'єднаних Націй, який поширює склад двох установ цієї міжнародної Організації, а саме Ради Безпеки та Економічної і Суспільної Ради. Амбасадор ЗДА до ОН Артур Дж. Голдберг передав документ про ратифікацію генеральному секретареві У Тантові напередодні короткої надзвичайної сесії Генеральної Асамблеї, призначеної на середу 1 вересня ц.р. Згідно із цим додатком склад Ради Безпеки буде збільшений із 11 на 15 осіб і склад Економічної і Суспільної Ради з 18 до 27 осіб. Новий додаток дасть можливість включити до названих установ Об'єднаних Націй більшу кількість представників новостворених африканських й азійських держав. Досі ратифікували цей додаток до Чартеру ОН уже 93 держави, включно із ЗДА. Для схвалення додатку потрібно затвердження його 82 державами на всіх 114 держав, які в теперішній час є членами Об'єднаних Націй. ЗДА були останньою із тих держав, постійних членів Ради Безпеки ОН, які ратифікували цей додаток.

Домініканські повстанці погодилися на організацію тимчасового уряду

Санто Домінго. — 31-го серпня домініканські повстанці під проводом полковника Каманья Деня погодилися на те, щоб був зорганізований тимчасовий уряд під проводом д-ра Гектора Гарсії-Годія. План замиреня в Сан Домінго виправдовує окрема місія, складена з представників Організації Американських Держав, між якими є представник ЗДА Елісворт Бункер. Перед підписанням згоди на створення тимчасового уряду полковник Каманья звільнив 108 в'язнів, які перебували в турмі в повстанстві. Під час звільнення були присутні представники місці ОАД. Є надія, що в Домініці настане мир після 4-місячного неспокою, який виник ще 24-го квітня, коли повстанці Каманья планували поворот президента Боша, а проти цього виступила хунта під проводом генерала Імберта Баррераса.

В Буенос Айресі відбулася академія на пошану Кардинала Йосифа Сліпого

Буенос Айрес. — Громадський комітет із представників усіх українських організацій і товариств в Аргентині влаштував тут в першій половині місяця серпня урочистості на пошану Верховного Архиспископа Української Католицької Церкви Кардинала Йосифа Сліпого. В неділю 1 серпня ц. р. була відправлена Архисейська Служба Божа в наміренні Кардинала Йосифа і в неділю 8 серпня в Колелі Сан Хозе відбулася свята Академія, в якій крім численно зібраних українців були присутні: примас Аргентини Кардинал Антін Каджано, Папський Нунцій Преосв. Гумберто Моццолі, Апостольський Візитатор України Кир Андрій Сапелая, спископи - помічники Буенос Айресу, віце-міністер закорд. справ Хосе Арменголь, Адміністратор У-

АПЦеркви Протопр. о. Бос-ніч огулярн хіднйду енд Відкрив академію голова Української Центральної Репрезентації д-р Василь Іваницький, а головні доповіді виголосили спископи кир Сапелая на тему: „Кардинал Йосиф Сліпий на тлі століття народних Слуги Божого Митрополита Андрія Шептицького” та аргентинський Владика Віктор Банамін, Спископ Військових Сил, який виголосив в еспанській мові доповідь на тему: „Йосиф Сліпий”. В мистецькій частині програми виступали: катедральний хор під диригентурою п. Василія Василія, хор бандуристів під проводом п. Василія Качурака, солістка-сопрано Галля Максименко, тенор Євген Патинюк, хорові солісти О. Хлебнік і Ст. Наулюк, декламатор Богдан Литвинюк.

„Свободу” відзначено за працю для виховання доброго громадянина

Репрезентант Американської Адвокатської Асоціації та його Постійного Комітету в справах американського громадянства вручає відзначення для „Свободи”. На фото стоять (зліва): гол. секретар УНС д-р Ярослав Палох, репрезентант Адвокатської Асоціації адвокат Степан Магура, гол. предсідник УНС Посип Лисогір, ред. А. Драган та гол. касир УНС Роман Слободян.

Джерзі Сіті. — До багатьох відзначень і вирізнень, що їх здобула „Свобода” довголітньою працею і службою для своєї громади, доданося ще одне, як Постійний Комітет у справах Американського Громадянства, що існує при Американській Адвокатській Асоціації, відзначив її почесним плякатом за її вклад у виховання добрих громадян своєї країни. Згаданий Комітет Адвокатської Асоціації — як сказано в його правилнику — „має юрисдикцію в ділянці американського громадянства та американської форми правління відносно виховання та розуміння їх привілеїв і обов'язків”. Грамоту Комітету для вирізнень „Свободи” за працю в цій ділянці вручив

УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ І ТАНКІ НА ПЛОЩІ КАНАДІЙСЬКОЇ ВИСТАВКИ

Торонто. — В концертах пісні і музики та показів народних танків різних етнічних груп Канади, що відбуються тут дня 6 вересня ц. р. на площі Канадської Націонал. Виставки („Гренд-стенд”) візьмуть участь українські ансамблі „Калина” та „Веснівка” разом з 20 іншими групами хористів, музик і танцюристів.

Імпрезу приготувала Рада Народного Мистецтва з Торонто. Відкрив її промовою уповноважений для відзначення Століття Канади, п. Джон Фішер. Постановку підготував Л. Коссар, керуєю Дж. Вирис, а музичним керівником є Е. МкЛінток. Оціку над імпрезою прийняли — Рада міста Торонто, Канадська Нац. Виставка і „Роман Корпорейшен”.

НОВА ПРАЦЯ ДМИТРА СОЛОВА

Міннеаполіс, Мінс. — Відомий український економіст і статистик Дмитро Соловей, автор багатьох праць про економічне і культурне життя України під совєтською окупацією, видав у Дітроїті, Мич., свою нову працю п. н. „Фінансовий виписок України”. Написана ця праця у зв'язку з її відповіду на появу нової совєтської публікації про національний прибуток Української ССР, виданої в Києві 1963 року. Праця заслуженого українського дослідника була друкована першою в журналі „Вільна Україна” (ч. 44 і 45) і вишла тепер окремою відбиткою в 200 примірниках.

СТАТТЯ Д-РА С. ГОРАКА ПРО УКРАЇНСЬКУ ІСТОРІОГРАФІЮ В „СЛАВІК РЕВЮ”

На сторінках найновішого числа американського наукового журналу „Славік Ревю” (т. 24, ч. 2, 1965, стор. 258-272) появилася стаття д-ра Стефана М. Го-

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ (Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ХАРКІВ'ЯНИ У КУСТАНАЙСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Студенти фізико-технічного факультету Харківського університету працюють у Кустанайській області, будують новий радгосп. Вони повинні здати чотири житлові будинки, механізований тлік дві фарми, машинотехнічну майстерню та комбінат побутового обслуговування (3 „Молоді України” 20 серпня).

ПАЛАЦ НОВОНАРОДЖЕНИХ

На розі вулиць Гіршмана і Дзержинського у Харкові відкривали перший в Україні палац новонароджених. — пише „Радянська Україна” з 20 серпня.

В актовій залі представників міської ради, пов'язаний шовковою червоною стрічкою, передаватиме дитину почесним батькам („ви так кож відповідаете за неї” — каже він), а подарують — свідоцтво про народження дитини й пам'ятну медаль. На зворотному боці цієї медалі — прізвище та ім'я дитини, дата народження.

ДЕ ВОНА, УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ?

Кого не приваблює, подорож влітку по Дніпру... За бортом хлюпає хвиля... Хлюпає годину, другу... Тут ви згадали, що зранку у вас і рісочки в роті не було, П'єте в сальон-ресторан. Замовляєте. Але у відповідь: нема, нема, нема... Навіть свого ситра і мінеральної

рака „Українська історіографія 1953-1963”. Автор узяв до уваги не лише підсовєтську Україну, але теж і праці деяких українських науковців у вільному світі, спираючись на дослідження нашого сучасного найбільшого історика проф. д-ра О. Оглоблїна.

ПІДГОТОВЛЯЮТЬ ПРАЦЮ ПРО ІСТОРІЮ РОДУ ПЕТРУШЕВИЧІВ

Шикаго. — Редакційна Колегія в складі д-р І. Максимчук, о. Іс. Сохоцький і Ю. Максимчук підготувалася до друку генеалогічну працю п. н. „Історія роду Петрушевичів”, старого боярського роду, осілого на Литві, і його галицької лінії, основаної о. Миколою, що наприкінці ХУІІ століття переселився до Галичини. Книга буде детально удокументована і ілюстрована. Із роду Петрушевичів тісно споріднені роди Даниловичів, Дольницьких, Веселовських, Охримовичів та інших.

МИХАЙЛО КЛЯЧКО СТАРШИНА АРМІЇ УНР ІОМЕР У БРАЗИЛІ

Сан-Павлю, Бразилія. — Тут помер дня 1, серпня ц. р. воєак і старшина Армії УНР Михайло Клячко. З походження козак-кубанець із Староцеркивської станиці Єйського Відділу, частини Кубанського Чорноморського Війська, Покійний служив під час 1-ої світової війни в Запорозькому полку російської армії і згодом в українському полку Чорних Запорозжів, що ним командував полк. Петро Дяченко. Брав участь у всіх боях і в 1-му Зимовому Поході, від 6 грудня 1919 р. по 6 травня 1920 р., коли та армія, під командування Михайла О. Мельника-Павленка і от. Юрія Тютюнника, знову з'єдналася з регулярною Армією УНР. Займав різні посади, до командири сотні включно. Після звільнення з таборів вихав до Франції на роботу і вийшов 1929 року до Бразилії, де жила його сестра.

води немає. Ви починаєте журно дивитися у вікно на літо — пору овочів, городи на та великих інших принад. А над головою:

Ми з тобою два берега
У одній реки

І так всю дорогу, на один і той самий лад... Хоча б це щось ліричне, про рідний Дніпро, по якому подорожуєте. Жадної такої пісні за все плавання. (З кореспонденції О. Шугая „Між двома берегами” у „Радянській Україні” 17 серпня).

ЗВІРИННА ФАРМА БІЛЯ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОГО

Недалеко від міста Івано-Франківського розташовувалася Павлівська звіринна ферма. — розповідає кореспондент „Радянської України” (часопис з 20 серпня). — Тут вирощують хутрових звірів — норок, голубих пецців, сріблястих лисів.

НА ЧУЖИНІ, НА ЧУЖІЙ РОБОТІ

Харківські студенти проводять так званий „третій семестр” на цілих землях. Ось деякі уривки з листа, надрукованого в „Молоді України” з 15-го серпня: „... Розташувалися в чотирьох населених пунктах вздовж залізниці Івдель-Об... Найкращіший загін — Самаський: 102 студенти... Місцевість тут болотиста. Дошукують комарі мошки, гезі. У Самзі на кожну об'єкт доводиться корчувати пенки, зривати покриття з моху та болотистого ґрунту...”

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1109 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly \$5.

Передплата: На рік \$12.00; на пів року \$6.25; на три місяці \$3.25. В Джерсі Сіті і закордоном: На рік \$14.00; на пів року \$7.50; на три місяці \$4.00. Для членів УНСОУ, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чека і money orders виставляти на "Svoboda".

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

54 мільйони учнів і студентів

У цьому місяці — у вересні — розпочинається новий шкільний рік в американських школах різних ступнів і типів. За офіційним повідомленням Уряду Освіти — вже вписалось і вписеться до шкіл рекордове число студентів. Конкретно, в народних, початкових школах навчається 35,900,000 дітей, в середніх школах, "гайсекулах" і інших навчальних закладах другого ступня — 12,900,000, в університетах, коледжах і фахових школах — 5,400,000 студентів, разом 54,200,000. Це становитиме приблизно 28% всього населення 3-х держав, отож більше, як його четвертину. За винятком середніх шкіл, де число учнів у порівнянні з минулим шкільним роком буде приблизно таке саме — в усіх інших родах шкіл воно значно зросло. Зокрема рекордове число абсолютних середніх шкіл — коло півтора мільйона — зрослося до студій у високій школі. Внаслідок цього коледжі і університети будуть переповнені і стоятимуть перед загостреною проблемою поширення будинків, аудиторій, лабораторій, dormitorij.

Очевидно, що автоматично виростає потреба більшого числа вчителів у початкових і середніх школах та професорів у школах вищого ступня. Інструкторський штаб в університетах і коледжах зріс на 8% і становить 415,000 осіб. У меншій пропорції, бо тільки на 1.5%, зросло число вчителів у початкових і середніх школах, оскільки стан 1,931,000. Однак, рахуючись із щораз більшим ростом населення Америки і щораз більшим напливом студентів з дітвори та молоді — звания педагога має в Америці дуже добрі шанси.

Однак на зростання армії учнів і студентів впливає не тільки загальний ріст населення. В усі проварки народу щораз глибше просякає переконання, що в добі спеціалізації, могутнього розвитку технології та автоматизації в усіх ділянках продукції — люди без освіти мають щораз гірші можливості дістати будь-яку працю, і — навпаки — чим більше людина освічена, тим кращі її шанси на добру заробіткову працю. Другий поважний, специфічно американський момент, це поступ шкільної інтеграції на Півдні Америки. Хоч батьки муриносих дітей у шкільному віці мають право вибору — посылати дитину до муриносій чи інтегрованої школи — загальном шкільній інтеграційний процес, який щороку набрав особливого розмаху, зокрема у стейтах Міссісіпі, Південна Кароліна й інших, дав сильний поштовх муринам взагалі користися законами про обов'язкове навчання в школах.

З-посеред кількадесятимільйонної маси дітвори і молоді, що вчиться у школах, частина в ході студій відпадає. Так, наприклад, Президентська програма для сприяння студентській молоді передбачає, що коло 750,000 середньшкільної молоді покине школи з закінченням 16-го року життя. Деякий відсоток студентів перериває студії, виходячи заміж. Проте, це не суперечить факту, що з початком нового шкільного року понад 54 мільйони дітей і молоді заповнюють американські шкільні будинки, підносячи це вище загальний рівень освіти всієї нації, що сприяє її загальному розвитку та зростові її поваги у світі.

ЦК КПУ України "схаменувся"

Руйнація історичних, зокрема архітектурних, пам'яток комуністичним режимом в Україні досягла катастрофічних розмірів. Про це вже була мовою минулого тижня на цьому місці, і вже тоді стверджено, що кількість пам'яток минулого, зруйнованих чи то планово і свідомо, чи через недбайливість, іде сьогодні в тисячі. З новими алармами в справі їх руйнування виступили недавно совєтський український письменник Леонід Серпін у статті п. н. "Акрополі сурмлять у вічність", надрукований в газеті "Література України" з 10 серпня ч. р., і якийсь О. Сливинський із Дніпропетровська в статтці "Чануймо пам'ятники минулості", надрукований у газеті "Культура і Життя" з 15 серпня ч. р. Л. Серпін дав широкую картину жалюгідного стану того, що в СССР визнається "охороною пам'яток культури". Вираховуючи численні зруйновані чи занедбані "акрополі України", Серпін був примушений промовчати дієвими спричинниками цього руйнування і занедбаності. Більшість вирахованих ним пам'яток культури були зруйновані не війною і не природою, а так внаслідок свідомих і планових заходів режиму. Багато то щирше і одвертіше представив справу О. Сливинський: він виявив такі конкретні факти, які майже доцентне зруйнування козацької твердині Коцак, перетвореної совєтською адміністрацією на "кам'яний кар'єр", значить, звичайну каменоломню, зруйнування цінного архітектурно-преображенського Собору в Дніпропетровську, збудованого архітектором Захаровим, та ін.

Підняті окремими свідомішими українцями аларми примусили московських експозитурників на Україні звернути, нарешті, увагу й на цю ділянку, мовляв, доля українських пам'яток історії й культури лежить також і в нас. Центральний Комітет Комуністичної Партії України, головний спричинник систематичного руйнування цих пам'яток, відбуду в цій справі окрему нараду і навіть — як повідомила "Література України" з 24 серпня ч. р. — "приймав рішення" в справі створення "Добровільного товариства охорони пам'яток історії й культури Української ССР", затверджуючи водночас організаційний комітет цього товариства, до складу якого увійшло кількадесят учених, письменників, архітектів, мистців, мистецтвознавців, музейників і громадських працівників.

Абстрагуючи від факту, що це "добровільне товариство" створено в той час, коли всі практично відповідальність за долю пам'яток історії й культури лежить на Центральному Комітеті КПУ і на дисциплінованій цим комітетом Раді Міністрів УССР, які й мають єдину виконавчу владу в цій ділянці, треба ствердити, що схаменувся ЦК КПУ України в цій справі досить таки пізно — після того, як сотні й тисячі тих пам'яток безоглядно, по-варварськи, майже щастя з доручення чи й з відома самих таких режимних чинників знищено.

Організоване тепер під тиском української громадської опії "добровільне товариство" нічого для рятівництва цих пам'яток зробити не зможе. З подібною ініціативою і закликами виступали вже дев'ять років тому, в серпні 1956 року, українські діячі науки й культури, М. Рильський, В. Касіяк, Г. Довженко, Г. Логвин, П. Попов та багато інших, але з їх протестів нічого не вишло. Руйнування продовжувалося далі з неослабною силою. У варварській суті московського комуністичного режиму не змінилося нічого.

Проф. д-р Ю. Шумовський

ПРОБЛЕМА НАЦІОНАЛЬНОЇ МОВИ В ЧОРНІЙ АФРИЦІ

У журналах і газетах на території Африки та й Європи широко дискутують нині над проблемою розвитку національних африканських мов. Постає питання: чи можуть африканські мови розвиватися і бути повновартісним чинником у зносинах між людьми в епоху атома? На це питання автори статтєк здебільша дають відповідь: так, бо найважливіші лінгвістичні ствердження, що нема у світі мови, яка не могла б стати таким чинником. Щодо наукової термінології, то вона — за їх твердженням — може бути запозичена з мов інших, культурніших народів, як це практикується в мовах європейських народів. Здавалося б, що було б цілком нормальним, якби кожна людина говорила своєю рідною мовою. Але на чорному континенті ця справа виглядає інакше.

Раніше, коли африканські народи ще перебували на ранньому ступні розвою, у них існували т. зв. родові мови. В сучасній добі, внаслідок, крім пігмів та бушменів, народи Чорної Африки вже родових мов не мають. З кількох мов чи говірок створилися і створюються у них спільні мови, хоч все ж таки ще здебільша не національні, бо ще не існує тут великих національних груп в повному значенні цього слова.

До найважливіших африканських мов, крім загально відомої арабської, якою говорять понад 37,000,000 людей, належить мова хавса, якою говорять понад 15,000,000 осіб в Нігерії та сусідніх з нею державах, мова суахілі (біля 15,000,000 осіб), яка вважається офіційною мовою держав Кенії, Руанди, Танзанії, Сомалі, Руанда — Урунді, Родезії, Мозамбік та ін., амхарська мова, якою говорять приблизно 6,000,000 осіб в Етіопії. Однак, крім цих основних мов, існують в Африці сотні діалектів та говірок. Так, наприклад, в самому лише Судані нараховується до 700 говірок, в Конго — 518.

Хоч кожен народ Африки, кожне плем'я має свою мову чи говірку, навчання в початкових, середніх і високій школах, як також діловодство в державних установах ведеться мовою колишнього колонізатора, окупанта даної країни. Місцева інтелігенція здебільша володіє краще цією мовою, ніж своєю рідною, а часами навіть соромиться своєї примітивної мови і вчить своїх дітей виключно французькою чи англійською мовою. Тому проблема створення єдиної національної мови для африканців зустрічає багато перешкод та труднощів. Таке явище, безумовно, є наслідком довголітньої колонізації, яка примушувала до того, щоб відірвати африканські народи від їх культури, зденационалізувати їх так, як це робить Москва на окупованих нею територіях, стараючись накласти поневоленням нею народом мову "старшого брата" і всіляко гальмуючи розвиток національних мов.

Автори численних статтєк погоджуються з тим, що коли африканці хочуть надігнати європейські народи в культурному, технічному та економічному відношенні, то знання мов англійської і французької для них необхідне. Однак, заявляють вони, не можна занедбувати скарбу своєї культури, свого національного "я", покріпленого в їх рідній мові та в народній творчості.

Захоплення чорних африканців європейськими мовами, пишуть деякі автори, мусить мати певні границі, щоб вони не забули своєї мови і не відчужились свого рідного, своєї власної душі, не стали "чорними європейцями", як презирливо називають таких людей африканські патріоти. Таким чином проблема бути чи не бути національним мовам в Африці, стала одною з найгостріших проблем.

Газета "Іст Африкен Стандард" (Кенія), що виходить у Найробі (Кенія), у вересні 1964 р. опублікувала невеличкого листа одного з своїх читачів, який обурюється тим, що з першої класи початкової школи дітей у тій країні вчать всіх предметів тільки в англійській мові. "Я думаю", — пише цей читач, — що діти таким чином змалку починають невірно думати, що англійська мова є єдиною мовою, якою має говорити людина. Кенія завоювала з англійською окупацию, колоніалізмом, то чому ж ми наших дітей маємо вчити мовою колонізаторів? Наші діти мусять вчитися мовою суахілі, а англійська мова може бути лише як обов'язковий предмет навчання".

Редакція цієї газети заперечує авторів листа, заявляючи, що мова суахілі ще не надається практично для трактування сучасних наукових проблем і, хоч є головною мовою Східної Африки, мовою освіти, культури та міжнародних зносин мусить бути тимчасово англійською.

Однак, більшість газет в Кенії повстає проти англійської мови, домагаючись введення суахілі, як мови офіційної, в установах, школах, в торгівлі і т. д. Національні діячі африканських народів мають повну рацію, вимагаючи впровадження в школах та в адміністрації мови суахілі, але при цьому вони добре розуміють, що це проблема можна розв'язати на протязі десятих років, бо в цій мові ще нема, ані підручників для шкіл ані відповідно підготовленого вчительського персоналу. Однак, у деяких державах Східної Африки вже мову суахілі введено.

Після доби колоніалізму мова суахілі, як мова загальної, рідна, може у великій мірі сприяти формуванню національної свідомості, об'єднанню африканських народів та збереженню і розвитку їх стародавньої культури.

Щороку, як пригрів весняне сонце, по всіх великих і малих містах східної частини ЗДА, де живуть українські громади, йдуть приготування до літнього сезону. Молодь готується до таборування, а старше громадянство планує відвідати котрись із наших вакаційних осель. В. гато написано і сказано про наші вакаційні оселі й табори, бо вони стали вже складовою частиною нашого "способу життя". Для різноманітності в цьому репортажі запрошуємо читачів вибратись разом з нами у далеку подорож через прерії до Скелястих гір, щоб пізнати хоч частину країни, яка пригорула нас по роках нашого скитання, навчитись дещо з історії, географії, геології та природи цієї країни.

Частинно з економічного огляду, а частинно з бажання пережити якнайбільше пригод вибираємо відносно дешевий спосіб подорожування, а саме їзду автом. сполучену із таборуванням по різних крайових, степових та інших привабливих парках. З собою беремо: шатро, польову ліжку, мішки для снування, кухонку, ледівничку, ліхтарик та багато іншого дрібного приладдя. Наші стрілискромні, щоб було вигідно їхати автом, щоб не було загаряче у спеку і заморозно у холоді. В окремій валізі — святкові строї, щоб було в чому зайти в неділю до церкви або відвідати когось із знайомих. Харчі купуватимемо по дорозі, із ресторанів будемо користуватись тільки у випадкових обставинах.

Мирон Б. Куропас

ЧОГО МИ ХОЧЕМО ВІД НАШОЇ МОЛОДІ?

Суть виховання

Хоч дефініції на визначення виховання є стільки, скільки є відомих виховників у світі, і хочуть виховних установ змінюватися відповідно до суспільного порядку, в якому ці установи знаходяться, існують деякі ширші узгоджені відносно дієвої суті виховної праці і функції шкільництва. Кожний, від Сократа ("ділмо виховання є пошукати помилки і відкрити правду") до Дюї ("метою виховання є самоздійснення"), згодиться, що виховання — це процес, наслідком якого змінюється поведінка. В такому світлі виховання є шляхом до мети, є зайняттям, яке свідомо чи підсвідомо приводить до якоїсь зміни у поведінці вихованого. З цього виходить логічно, що перед тим, як створити ефективну, виховну програму, треба спершу устатити, який рід поведінки намагає на меті виховати, тобто треба мати ясно визначену виховну ціль.

Виховні цілі, знов же, у великій мірі залежать від суспільного оточення, в якому виховання відбувається. Історично, виховні цілі були встановлені якимось типом виховної інституції, і ця інституція загалом виявляла себе чотирма основними типами:

1. Як інструмент культурної передачі... Тут на виховну інституцію треба дивитися як на орган, що передає наступним поколінням усі риси і здобутки культури, що її створило дане суспільство.

2. Як суспільний чинник... Тут виховна інституція діє, як орган, що приготує кожне покоління до життя в суспільстві, в якому знаходиться сама інституція.

3. Як інструмент націоналістичної політики... Тут виховна інституція діє, як завіз, з допомогою якого національні риси, надії і мрії передаються кожному поколінню. В своїй брутальній формі вона породжує шовінізм Совєтського Союзу чи гітлерівської Німеччини. В своїй вищій формі вона породжує національну гордість, що виявляється у більшості шкіл вільного світу.

4. Як чинник для перевернення зміни... Тут виховна інституція діє шляхом приготування майбутніх поколінь до поліпшення суспільства, в якому вони живуть. Ця школа може діяти в такій формі тільки у вільних, відкритих суспільствах.

Усі виховні інституції діють як один, кілька або всі названі типи. Встановлюючи виховну інституцію, треба бути свідомим цілей, яким ця установа має служити. Встановивши, що виховання є зміною в поведінці і що виховні інституції в деякій мірі залежать у своєму унаправленні від суспільства, серед якого вони діють, зробимо один крок далі і розважимо встановлення виховних цілей. Виховні цілі звичайно визначаються як встановлення роду і типу змін у поведінці, що їх виховна інституція хоче досягти в своїх учнях. Виховники звичайно бажать встановити цілі за наступним взірцем:

1. який рід поведінки розвинути.

2. відтиск життя, в якому поведінка має діяти.

Прикладом правильно встановленої цілі могло б бути таке: почуття відповідальності перед українсько-американською громадою. Тут "почуття відповідальності" є тим родом поведінки, яку ми хочемо досягти, а "українсько-американська громада" є сектором життя, в якому зміна поведінки має діяти.

Кінцевим кроком у підготовці виховної програми є добір засобів, тобто добір того навчального досвіду, який приведе до здійснення виховних цілей. Тому, що даєш добір навчального досвіду частинно затворює питання ч. 3 ("як маємо досягти наших цілей?"), у запропонованій тричастинній серії журналістичної дискусії я бажав залишити за собою коментар цього аспекту нашої проблеми до часу, коли ми ясно визначимо наші цілі.

Як ми виберемо виховні цілі?

У ЗДА більшість шкіл і виховних інституцій вибирають свої виховні цілі на такій базі:

1. Студії сучасного життя поза школою — тут цілком зрозуміло, що суспільного оточення, в якому школа має діяти, потреби цього суспільства, і як школа може найкраще ці потреби задовольнити.

2. Студії над самими учнями — тут цілком зрозуміло, що встановити потреби учнів, тобто ствердити прорив між теперішнім їх станом і бажаним стандартом.

3. Вказівки та сугестії відносно цілей від спеціалістів терену, тобто істориків, науковців, математиків і т. п.

4. Філософія виховання — щоб оминати безчисленність цілей, треба їх елімінувати, тобто вибрати деякі і виключити інші на базі найбільш потрібні. Філософія виховання є добрим переглядом, бо вона встановлює суть і загальну ціль виховання, яке школа має на меті.

5. Виховна психологія — яка може бути незвичайною допомогою у виборі цілей, бо вона дає змогу встановити готовість до вивчення, конкретні умовини для ефективного навчання, ступенювання різних предметів науки і т. д. (Продовження буде)

● Комуністичні газети в Гонг Конгу, виконуючи вказівки з Пейпінгу, загрозили, що "демо може не толерувати" американських поїлок, які прибудуть до Гонг Конгу, хоч би тільки на дозвіллі, для перерешення своєї короткої відпустки. Китайські комуністи обурюються, що британські власті в Гонг Конгу вможливають американським поїлкам кораблями, їхнім залогам та військовикам, користатися з догдностей і розважних можливостей того великого портового міста.

Поки виїдемо із Воффало, Н. Й., в якому постійно живемо, дозволять нам представитись. Почнемо від наймолодших: Олена — учениця шостої класи початкової школи, наш таборовий писар; Борис — учень своєї класи, кінооператор із завданням увіковічнити нашу прогулянку на фільмовій плівці; Богдан — учень 1-ої класи середньої школи, заступник команданта, в його заряді їсі наші маля і плани подорожі; Ольга — вчителька дитячого садка і завзяття пластунка, завідувачка господарської частини; Ігор — колись воляк 1-ої Української Дивізії, а тепер працівник фабрики Форда, провідник.

Вийждасмо в суботу 3-го липня перед полуднем і грамемо до містейтрової автостради ч. 90, яка має довести нас до першої нашої цілі, міста Шикаго. Прекрасною дорогою їдемо з дозволеною швидкістю між 60 і 70 миль на годину. На колінах у нас мапка, що має допомогти зорієнтуватися в околиці Клівленду. Містейтрова автострада ще не всюди готова, і в Клівленді дуже легко зблизитися з правильною дорогою. Це ми власне й робимо. Починається їзда по клівлендській метрополії, і ми тратимо годину часу. А опісля автостради стейтс Огайо та Індіана, і під вечір минаємо ми місто Гері і в'їжджасмо до Шикаго. Шикаго — це останній великий бастион українства на порозі до західної частини ЗДА. Якщо думаєте, що зможете колись заїхати туди, переночувати і поїхати далі, то поміняйтеся. От ви встали, пішли до катедри св. Миколая, бож це свята неділенька, і хочете їхати далі. Але під церквою зустрічаєте багато знайомих: тих, які були сусідами у вашому місті на рідних землях, тих, з якими пройшли ви воляцьку одисею другої світової війни, і тих, з якими провели по-дружньому таборів часи. Так, так, ви загортались. Цілий день проводимо на відвідинах у старих знайомих. Тобто майже цілий день, бож власне в цей день відбуваються в Шикаго фінальні футбольні змагання за мистецтво ЗДА між дружинами УСК з Нью Йорку та місцевому німецькому командою "Ганза". На зма-

НА ТЕМИ ДНЯ

ВАЖКА ПРОБЛЕМА

Хто слідує за писанням нашої преси, знає, що в останніх часах появилося кілька статтєк на тему мішаних подружж, які у нас закладаються. Одні автори засуджують такі подружжя, інші шукають виправдання, а ще інші шукають доріг, обдумують засоби, при допомозі яких можна б заповіти або бодай зменшити цей дуже некорисний для нашої спільноти та нашого народу об'єкт.

Мені доводилося розмовляти на цю тему з деякими нашими молодими жінками. Вони висунули доволі цікаві аргументи, які вповні заслужують на те, щоб про них поговорити обширніше.

Дівчина ріднається вийти заміж за хлопця, — каже одна з них, — коли найде в ньому щось, що їй заімпонує, що, на її погляд, відрізняє його від інших. Малоосвіченим, примітивнішим дівчатам може подобатися зовнішній вигляд, фізична сила, справність та сприт жєніх. У дівчат більш освічених, з ширшим світоглядом, входять в гру також інтелектуальні, а часом і моральні чинники. Самі фізичні властивості їх вже не можуть задовольнити. Жінка вимагає, щоб її чоловік був чимсь вищим від неї. Хочє бачити його мудрішим та зараднішим. Тоді вона не буде його легковажити, а навпаки, буде поважати та шанувати.

Тому подружжя, де чоловік не може виказатися тою інтелектуальною вишністю, не все бувають щасливі. Такого чоловіка часом легко вважати, а то й зневажати, а вслід за тим йде плас, нарікання або й причина до розводу, якщо взаємні непорозуміння зберуть на гостроті. Якщо йдеться про Філадельфію, то так складається, що на високій школах студіює пропорційно більше наших дівчат, ніж хлопців. Дівчата дістають стипендії, одержують наукові ступені тощо. Натомість хлопці в більшості припиняють навчання по закінченні середньої школи (гай скул). Також і ті, що вписались до високій шкіл, часто їх покидають або переривають навчання. Ті, що вчаться, не завжди силуються одержувати країці оцінки, шукають радше розривок та наукою надто не переймаються.

Таким чином такі наші хлопці не мають чим заімпонувати дівчатам, бо самі порожні слова, хоч би які гарні, на них не можуть мати більшого впливу. Тому наші студентки, чи абітурієнтки високій шкіл, часто з титулами, не можуть знайти собі відповідного партнера серед своїх знайомих, чи товаришів шкільних часів, і це примушує їх розглядатися серед чужих, бо не всі хочуть залишитися неодруженими.

Таке розумовання виглядає дуже логічне, хоч не легко на нього погодитися, бо дійсність не така. Не можна також його узагальнювати.

Тому було би добре, коли б у цій справі схотіли висказатись ті, які в таких справах найбільше заінтересовані, то є самі хлопці та дівчата. Широко розгорнена дискусія на цю незвичайно важливу для нашої спільноти справу вивисила б може багато таких питань, які нуртують у свідомості нашої молоді, але вона не має змоги про них поговорити.

Володимир Мацьків

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

У СПРАВІ МІШАНИХ ТАБОРІВ

ОДУМ ЗДА і Канади вже протягом кільканадцятих років річно відбуває свої виховно-відпочинкові табори разом і хлопців і дівчат. Я щойно повернувся з Канади, де був командантом табору Юного ОДУМ-у "Діпро". Вік таборян був від 8 до 17, а виховників та заступників команданта і бунчужних поперх 17-ти років. Менші дівчата спали в будинкові, а старші дівчата і хлопці в 17-ти шатрах, які творили на поляні велику друковану літеру "С". В дев'ятьох шатрах були хлопці, в решті дівчата. Всі разом вставали дівчата, на своїй половині, перед шатрами мали руханку, хлопці на своїй. Дівчата милися коло криниці раніше, хлопці зараз після них. А молитва, піднімання прапорів, співання, обід і вечеря, ватри, співи, прогулянки, купання в басейні відбувалися спільно. Один день на таборі мали стінку дівчат, другий хлопців, або дівчата до дванадцятої години ночі, а хлопці після них. Чи назвати

Коли б ОДУМ відбував свої табори окремо для хлопців і окремо для дівчат, не було б тієї життєрадості, захоплення, зацікавлення змагу.

Якщо якась дівчина чи хлопець не дістали належного виховання вдома, в родині, окремий табір для такої особи не буде ніякою перешкодою. Нагод для того, щоб боїться керівників окремих таборів, багато більше вдома. Батьки на праці — ціле мешкання для нашої розпорядливості. Зрештою, табори й влаштовуються для виховно-відпочинкових цілей з натиском на виховання — чи не так? То чому ж утікати від проблем? Як вона боїться — то і в ліс не ходити!

Олександр Бонвал

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

новати, не мають під рукою достатньої кількості даних та інших, більш переконливих аргументів. З досвіду знаю, що звичайно бувало, що хлопці все думали поважніше і поважніше ставилися до всіх життєвих проблем. Невже ж на терені Америки заіснувала така основна зміна?

Тому було би добре, коли б у цій справі схотіли висказатись ті, які в таких справах найбільше заінтересовані, то є самі хлопці та дівчата. Широко розгорнена дискусія на цю незвичайно важливу для нашої спільноти справу вивисила б може багато таких питань, які нуртують у свідомості нашої молоді, але вона не має змоги про них поговорити.

Володимир Мацьків

Ігор Чмола

ВІД НІЯГАРИ ДО СКЕЛЯСТИХ ГІР

(1)

Щороку, як пригрів весняне сонце, по всіх великих і малих містах східної частини ЗДА, де живуть українські громади, йдуть приготування до літнього сезону. Молодь готується до таборування, а старше громадянство планує відвідати котрись із наших вакаційних осель. В. гато написано і сказано про наші вакаційні оселі й табори, бо вони стали вже складовою частиною нашого "способу життя". Для різноманітності в цьому репортажі запрошуємо читачів вибратись разом з нами у далеку подорож через прерії до Скелястих гір, щоб пізнати хоч частину країни, яка пригорула нас по роках нашого скитання, навчитись дещо з історії, географії, геології та природи цієї країни.

Частинно з економічного огляду, а частинно з бажання пережити якнайбільше пригод вибираємо відносно дешевий спосіб подорожування, а саме їзду автом. сполучену із таборуванням по різних крайових, степових та інших привабливих парках. З собою беремо: шатро, польову ліжку, мішки для снування, кухонку, ледівничку, ліхтарик та багато іншого дрібного приладдя. Наші стрілискромні, щоб було вигідно їхати автом, щоб не було загаряче у спеку і заморозно у холоді. В окремій валізі — святкові строї, щоб було в чому зайти в неділю до церкви або відвідати когось із знайомих. Харчі купуватимемо по дорозі, із ресторанів будемо користуватись тільки у випадкових обставинах.

НА СОЮЗІВЦІ
ПІД ЧАС ВАКАЦІЙ
СЛУЖБИ БОЖІ
— відправляються —
БОЖНОЇ НЕДІЛІ ПЕРЕД ПОЛУДНЕМ
В УКРАЇНСЬКИХ
КАТОЛИЦЬКИХ І ПРАВОСЛАВНИХ КАПЛИЦЬКАХ

БОГ І БАТЬКІВЩИНА

„ЖИВИ, ЗРОСТАЙ ДЛІЯ ПЕРЕМОГИ“!

Спілка Української Молоді Америки

— влаштує —

14-ий Всеамериканський Маніфестаційний ЗДВИГ СУМА

в днях 4, 5 і 6-го вересня 1965 р.
НА ОСЕЛІ СУМА В ЕЛЕНВІЛІ, Н. Й.

В ПРОГРАМІ:

СУБОТА 4-го ВЕРЕСНЯ 1965 р.

1. Год. 1:00 — Відкриття Здвигу, піднесення прапорів і денний наказ;
2. Міжсередкові спортивні змагання;
3. Год. 7:30 — Святочний Концерт з участю Об'єднання Христів в Америці;
4. Год. 9-та — Забава з танцями — льотерія.

НЕДІЛЯ 5-го ВЕРЕСНЯ 1965 р.

1. Год. 10-та — Служби Божі;
2. Год. 11-та — Маніфестаційна частина, промова, привітання і схвалення резолюцій;
3. Дефілада Осередків;
4. Спортивні змагання Осередків;
5. Год. 4-30 — Гостинний виступ мистця УСК Нью-Йорк проти СУМА Роучестер, Н. Й.

ПОНЕДІЛОК 6-го ВЕРЕСНЯ 1965 р.

1. Год. 10-та — Закриття Здвигу;
2. Год. 10:30 — Ліквідаційне засідання Команди Здвигу.

Дозвілля.
До заборони грає оркестр п. ТЕЛЮКА з Бофало.
ЗАПРОШУЄМО НА ЗДВИГ ВСЮ УКРАЇНСЬКУ МОЛОДЬ І СТАРШЕ ГРОМАДЯНСТВО!
КОМАНДА ЗДВИГУ

Пам'яті д-ра В. Бемка, сотника УГА

15-го серпня 1965-го року помер несподівано сотник Української Галицької Армії — д-р Володимир Бемко. Народжений 19-го вересня 1889-го року в Козові, Бережанського повіту, Гімназію закінчив в Бережанах, а правничу студію у Львові і Кракові. В боротьбі за права українського університету у Львові відсидів в липні 1910 року 6 тижнів у слідчій п'яні. В тому часі заложив в Бережанах „Секцію Студентського Союзу“ і був її головою до вибуху 1-ої світової війни. В 1911 році відбувся у Львові великий студентський процес т. з. „101“, в якому суд покарав його 3-місячною в'язницею.

З вибухом 1-ої світової війни був приданий до коломийського 24-го полку піхоти, з яким брав участь у кривавих боях на сербському фронті разом з д-ром Іваном Німчуком і Богданом Витвицьким. Це був рідний брат музиколога д-ра Василя Витвицького. Згинув на італійському фронті.

З сербського фронту переїхав на італійський фронт і в жовтні 1915 р. був ранений. За свою хоробрість та відвагу був відзначений бойовими відзнаками і отримав ступінь поручника в 1917 р.

Літом 1918 року повинен був служити при 24-й полку в Коломиї як старшина пропаганди між австрійськими повертцями з російського полону. В часі частих своїх поїздок до Коломиї до Львова отримав в половині жовтня 1918 року наказ тайного Комітету у Львові зорганізувати такий же Військовий Комітет в Коломиї, в склад якого увійшли старшини 24 і 36-го полків. Цей Військовий Комітет, душею якого був покійний сотник Бемко, переріс дуже успішно Листопадовий Зрив не лише в самій Коломиї, але теж і по всіх сусідніх повітах. Потім був діяльним членом Військової Команди в Коломиї, командантом якої був проф.

Теодор Приймак, а начальником штабу сот. д-р Омелян Палів (рідний брат хор. УСС — Дмитра). 10 січня 1919 року був покликаний до Секретаріату Військових Справ в Станіславові, де повинен був виконувати обов'язки начальника головної канцелярії.

В часі відвороту УГА в травні 1919 року з-під Львова зорганізував покійний із бойових частин коломийської залогі так звану „групу Нижків“ і був її командантом аж до переходу за річку Збруч. За Збручем, на довірчення Команди П. Галицького Корпусу організував, разом із сот. Омеляном Палівим Етапну Команду, де командантом був полк. Вітвицький.

Під час військового договору з Добровольчою Армією ген. Денікіна був зв'язковим старшиною від УГА при штабі ген. Шліпінга в Одесі.

Коли Українська Галицька Армія зірвала примусовий і неприродний союз із Червоною Армією, сот. Бемко перебував у Збірній Станції старшин спочатку в Балті, потім в Києві. В травні 1920-го року, в часі ліквідації УГА, щасливим збігом обставин, пощастило йому оминати ув'язнення і побути в концентраційній таборі смерті в Кожухові під Москвою.

В 1921 році повернувся до Бережан і від 1925 року провадив адвокатську канцелярію. Цілий час побути в Бережанах, аж до вибуху 2-ої світової війни, брав дуже діяльну участь в місцевих організаціях, як філія „Просвіти“, Рідна Школа, Повітовий Союз Уосперативів, Український і Народний Дім. З рамені політичної партії УНДО відбув сотні виборчих віз і нарад.

В часі горезвісної польської пачифікації був ув'язнений поляками і відсидів 6 тижнів тюрми на Познанщині у Вронках.

Під час першої більшовицької окупації переїхав в родиною до Лодзі, а потім до Кракова, і там в 1940 році отримав адвокатську канцелярію, в часі німецької окупації провадив таку ж канцелярію до липня 1944 року у Львові. В часі більшовицької окупації на Берлін переїхав до Австрії і в місті Зальцбургу очолював 1952-1953 „Українське Центральне Об'єднання“ в Австрії.

До ЗДА прибув в 1953-му році і замешкав стало в місті Нью-Йорку, Н. Дж., де включився до культурної праці в місцевих організаціях, де між іншим був діяльним членом місцевої Станції ОБУА.

Покійний сотник В. Бемко опритворив дружину Олену, дочку, д-ра Андрія Чайковського, і двох синів — Лева і Богдана.

Похорон відбувся 19-го серпня 1965-го року в Нью-Йорку, а тіло спочило на цвинтарі Голлівуд Меморіал Парк в Нью-Йорку, Н. Дж.

Нехай світла пам'ять хороброго сотника славної та лицарської Української Галицької Армії д-ра Володимира Бемка і вірного побратима залишиться між його вірними товаришами назавжди.

Дм. Микитюк

Джамайка, Н. Й. ЗАКІНЧЕННЯ РОКУ В ШКОЛІ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Громада в Джамайці нова і невелика. Недалекість від великого Нью-Йорку відтворює активну частину громадянства від розбудови в себе на місці громадського життя.

Найголовнішою проблемою під сучасну пору є виховання нового покоління, а головним виховання його в любові до історії, культури і інших надбань батьків і цілого народу. Щоб розв'язати цю проблему з ініціативи мгр. З. Івасюка заложено школу українознавства з трьома класами. І в неділю 20 червня 1965 відбулося закінчення вже другого року навчання. 25 дітей, що вчилися в першій, другій і четвертій класах, виступили перед своїми батьками і гостями, щоб показати досягнуті цілірочні праці. Між почесними гостями був і представник нашого літературного світу поет Є. Маланюк.

Імпреду відкрив проф. д-р М. Галій, говорячи про пророка Т. Шевченка. Словом про Т. Шевченка висловив учень четвертої класи Ю. Івасюк.

Присмо було слухати, як молодий юнак чистою і гарною українською мовою змалював постать Т. Шевченка. Дальшою програмою проводив мгр. З. Івасюк — душа і провідник школи і про-

мотор, громадського життя в Джамайці. Гарно виконав декламації, рецитатції і хоромі точні цілі школи, були доказом великого вкладу праці проф. д-ра М. Галія і мгр. З. Івасюка. Дівчата в народних строях виконали кілька вільноручних вправ під мелодію народних пісень. Пописову частину закінчено вільноручною вправою до слів „Богже Великий“. Вправи і пісні до вправ підготувала пані С. Чорна.

Свідчення закінчення школи вручили всім дітям мгр. З. Івасюк, підкреслюючи, що діти зробили великий поступ, а діло, яке ми почали, мусимо продовжувати і впливати на всіх інших, які живуть в цій частині Нью-Йорку, щоб включилися до спільної праці.

В товариській атмосфері гості, батьки і діти ще довго забавлялися в буфеті, який уфундували п-во Федуняки.

В розмовах порушено цілий ряд проблем, зв'язаних зі школою і розгорненням громадського життя.

При цьому варто б згадати, що вже восени в Джамайці почне працю дівочий пластовий гурток.

Закликаємо всіх батьків і мешканців Києву — Джамайку включитися до спільної праці.

М. Ш.

Дітилося сумною вісткою в Рідним і Знайомим, що дня 31-го серпня 1965 року упокоївся в Бозі наша Найдорожча
ДРУЖИНА І МАМА

бл. п. ПАВЛИНА ЮКНИК

з дому ЗАБЛОЦЬКА
прожила 73 роки.

НАРАСТАЄ відрадитися в п'ятницю 3-го вересня 1965 р. о год. 8-й веч. в похор. заведенні Frederick's Funeral Parlor, Northern Blvd & 133rd St., Flushing, N.Y.

ПОХОРОН відбудеться в суботу 4-го вересня 1965 р. о год. 9:30 ранку з церк. св. Духа у Williamsburg на цвинтар Gate of Heaven.

Горем прибіти:

чоловік — ТОНІ
син — ЛЕВ
донька — ОЛЬГА

Дітилося сумною вісткою в Рідним і Знайомим, що в понеділок, 30-го серпня 1965 р. відійшла у Вічність наша Найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА І БАБЦЯ

бл. п. РОЖА ЗАВОЛЮК

з дому САРАФІН

прожила 73 роки. Походила з Жидичева, Зах. Україна. НАРАСТАЄ в середу, 1-го вересня ц. р. о год. 8-й веч. в похоронному заведенні П. Яремка, 129 E. 7th St. в Нью-Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН в четвер 2-го вересня 1965 р. о год. 9:30 ранку з української католицької церкви св. Юра в Нью-Йорку на цвинтар Кальварія в Кайсі.

Горем прибіти:

чоловік — ПОСНІФ
син — МИХАЙЛО
донька — ОЛЬГА І ІРЕНА
111 внуки

ПОДЯКА

Невблаганна смерть забрала нам 11-го серпня 1965 року нашого Найдорожчого Головіка І Брата

бл. п. Льва Ростислава Лепного

В нашій тяжкій смутці потіхом була велика кількість Рідних, Приятелів і Знайомих, які прийшли віддати останню прислугу Дорогому Покійникові і висказати нам у серцевих словах своє співчуття.

Щиро дякуємо їм за те, як любили і поважають нас.

Дякуємо Вл. п. д-рові Баранові за дбайливу опіку в часі хвороби Покійника.

Дякуємо Веч. о. Галицького, парохів Вронске, за проведення похорону, а Веч. о. Богданові Смиківі за асисту в Богослуженні.

Дякуємо Дорогим Панству Ястремським, Цибікам і Костикам за поміч, а представникам УВАН проф. В. Міжковському і проф. Д. Горнякєвичеві за участь у похоронах.

Дякуємо Всім, що завітали доминок Покійника, або замість квітів зложили дати на національні діла.
АННА МАРИЯ — дружина
СОФІЯ ЄВГЕНІЯ — сестра

Нью-Йорк, 26 серпня 1965 р.

Нью-Йорк, 26 серпня 1965 р.

Оселя
УРСОЮЗУ „**ВЕРХОВИНА**“ Глен
Опей
Субота, неділя і понеділок 4-6 вересня 1965 р.
З'їзд КОЛИШНИХ ВОЯКІВ 1-ої УД УНА
Субота, 4-го вересня 1965 р. — виступас
МАРИЯ ЛИСЯК
Субота 4-го і неділя 5-го вересня 1965 р.
ЗАБАВИ при оркестрі Б. ГІРНЯКА
Неділя, 5-го вересня 1965 р. — **СЛУЖБИ БОЖІ**

**БАЛЕТНА ШКОЛА
РОМІ ПРИЙМІ
БОГАЧЕВСЬКОЇ**
Вікся від 7-го вересня
в год. 5 до 8 веч.
133 2nd Ave. Studio 2 A
Нью-Йорк, тел.: OR 7-7187

Окружний Комітет Відділу УНСоюзу в Клівленді і околиці

— влаштує —

в п'ятницю, суботу і неділю, 17, 18 і 19-го вересня 1965 р.

в приміщенні

Українського Народного Дому під числом 2255 Захід 14-та вулиця в КЛІВЛЕНДІ, Огайо СЕКРЕТАРСЬКО-ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КУРС

З ТАКОЮ ПРОГРАМОЮ:

ОРГАНІЗАТОРСЬКИЙ ВИПІСКІ:

1. Кваліфікації і обов'язки організатора УНСоюзу;
2. Як здобувати членів (Психологія забезпечення акції);
3. Організація членської кампанії (Техніка забезпечення акції);
4. Наш „товар“: роди забезпечення в УНСоюзі та їх добір і сполука;
5. Національна роль УНСоюзу в минулому і сучасному.

СЕКРЕТАРСЬКИЙ ВИПІСКІ:

1. Оформлення членів;
2. Обслуга членів;
3. Ведення книг і розрахунки Відділу;
4. Виплати членам;
5. Обов'язки секретаря у відношенні до членів.

- ПАНЕЛІ: 1. Національний момент в організуванні членів;
2. Господарський момент в організуванні членів;
3. Громадська і товариська діяльність Відділу.

ДОПОВІДАЧІ-ЛЕКТОРИ:

Ярослав ПАДОХ — головний секретар УНС
Володимир СОХАН — асистент головного секретаря УНС
Володимир ГІРНЯК — обласний організатор УНС

До участі в Курсі зобов'язані Предсідники, Секретарі, Касиря і Організатори Відділів Округу, а також і інші Відділові урядовці та члени, що бажають працювати активно для Українського Народного Союзу.

ПОЧАТОК КУРСУ В П'ЯТНИЦЮ, 17-го ВЕРЕСНЯ о годині 7:30 веч.

В СУБОТУ ВЕЧОРОМ відбудеться

ГОСТИНА

в часі якої відбудеться

РОЗДАЧА КЮЛІТНИХ СОЮЗОВИХ ВІДЗНАК

заслуженим членам-організаторам та спільна знімка учасників курсу. Для замислених курсантів буде забезпечене приміщення.

Зголошення участі в Курсі просимо слати до 10 вересня ц. р. на адресу Голови Окружного Комітету:

ДМИТРО ПИМАГАЛА, 4037 Riveredge Rd., Cleveland, Ohio
або телефонічно на число: OR 1-8462

ОКРУЖНА УПРАВА

Увага!

НЬО ЙОРК, ДЖЕРЗІ СІТІ І ОКОЛИЦІ!

МУЗИЧНА СТУДІЯ мгр. МАРТИ ЧАПЕЛЬСЬКОЇ

(абсолютника Школи Julliard)

— для —
**ПЕРЕДПІКІЛЬНИКІВ, ДІТЕЙ У ШКОЛЬНОМУ
ВІСІ, МОЛОДІ І СТАРШИХ.**

Курс включас слухові вправи, ритмику, гру на фортепіані і т. п.

По інформації звертатися на адресу:

MARTA CHAPELSKY
240 East 9th Street New York, N.Y. 10003
або тел.: 212 AL 4-3464

Замість квітів на свічку могили Визначного Громадянина

с.п. д-ра ВОЛОДИМИРА БЕМКА

зложили на Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗДА: пн. Т. Г. ВОГДАНСЬКІ 5 дол. К. І. Т. КОРДУВІ 5 дол. О. І. Ю. МУСАКОВСЬКІ 5 дол. А. І. І. РИЦІНСЬКІ 10 дол. О. І. М. ЦІПІКІ 5 дол. — разом 30 доларів.
Управа НТШ в ЗДА передає дітиру подяку за цей дар на НТШ.

СЬОМІЙ КРАЙОВИЙ З'їзд УСП АМЕРИКИ

— відбудеться —

в днях 4, 5, 6-го вересня 1965 р.

**НА ПЛАСТОВІЙ ОСЕЛІ „ВОВЧА ТРОПА“
в ІСТ ЧЕТГЕМ, Н. Й.**

УВАГА!

День Праці — неділя, 5-го вересня 1965 р.

в год. 4-й по пол.

ПІД ЧАС ЗДВИГУ СУМА В ЕЛЕНВІЛІ, Н. Й.

відбудуться

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ

— між —

УСК НЬО ЙОРК — СУМА РАЧЕСТЕР
Місцева футбольна ЗДА і першун Східної Конференції

Новик шостої класи

УВАГА!

НЕМА ТО ЯК НА СОЮЗІВЦІ!

Оселі

Українського

Народного

Союзу

в Кетсільських горах

Блія міста

КЕРТОНКСОН, Н. Й.

Великий Вікенд

на Союзівці

В найближчу суботу 4-го вересня 1965

ВЕЧІР ГУМОРУ, САТИРИ

І МИСТЕЦЬКОГО СЛОВА

з виступами

Івана Керницького-Ікера

Миколи Понеділка

і Алли Білаїв

В неділю 5-го вересня 1965 року

ВЕЧІР ПІСНІ І ТАНКУ

з виступами

Оперної співачки мецо сопрано

Оксани Бринь

Акомпаніамент — Проф. ІГОР СОНЕВІЦЬКИЙ

та БАЛЕРИНИ

Оксани Войновської

ВЕЧОРАМИ ПРОВОДИТИМЕ

Володимир Гентий

В суботу 4 і неділю 5 вересня 1965 року

Тенісові та плавацькі

змагання

ПІСЛЯ МИСТЕЦЬКОЇ ПРОГРАМИ

ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ

ПРИ ЗВУКАХ ОРКЕСТРИ

„АМОР“

Забави в П'ЯТНИЦЮ, СУБОТУ І НЕДІЛЮ

Телефон СОЮЗІВКИ — 914 626-5641

Союзівка, Н. М.

З'їзд учнів і вчителів української гімназії в Зальцбурзі

8 і 9 жовтня ц. р. на Союзівці з ініціативи б. учнів на чолі з інж. П. Палісником відбувся з'їзд учнів і вчителів б. української гімназії в Зальцбурзі. Гімназія ця, як багато інших таборових середніх шкіл в Австрії і Німеччині, існувала від осені 1945 до кінця 1949 р. т. з. до часу, коли переселенці переїхали на всі континенти, а найбільше до Америки і Канади.

Українська гімназія в Зальцбурзі — в таборі Лексфельд, заслуговує на особливу згадку добром українського збору, чисельністю учнів з усіх українських земель, поважним числом вчителів та молодіжними організаціями.

Очоловляли гімназію відомі педагоги — директори: д-р В. Калина, ініціатор, В. Бачинський, Микола Кольський, Павло Ваб'як та о. Хошин. З учителів згадали б хоч би декілька: І. Гончаренко, учасник боїв під Крутами, Микола Мельник, поет і письменник, дир. Осип Левицький, д-р І. Олексішин, тепер проф. університету в Бостоні, Тадей Росткович та багато інших, між катехетів були о. М. Гіль та о. Фотій.

З молодіжних організацій поважні заслуги у вихованні поклали П'яст. Щорічні літні табори над "озерами в Альпах, зимові лешетарські табори, часті прогулянки із

вправами, змагання з чужою національними скатковими організаціями в спорті, в концертних виступах, пластівці зустрічі із українськими пластунами Австрії та Баварії, участь пластової молоді в гр.-кат. і православних Богослуженнях і релігійних торжествах, мали корисний вплив на формування всеукраїнського світогляду та на братерське співжиття з нашими сусідами.

Українська гімназія своєю високою рівнем виховання і навчання здобула собі признание австрійської і американської влади, які надали їй право прилюдності. Молодь української гімназії загальною кількістю до 2000, розсіявшись із своїми батьками по цілому світі, почала вищі школи та зайняла відповідальні становища.

На з'їзді було мила нагода зустрічі зі своїми приятелями, директорами і вчителями, нагода згадати давні часи й подумати про збереження минулого в формі спогадів і наукових статей. Із закликом, дорогі нам б. учні, б. управителі і вчителі, прибути на з'їзд із своїми родинами, спільна зустріч, виміна думок і присміли переживання, на довгі літа дивитись у Вашій пам'яті незабуті враження і спомини.

Юліан Камеєцький
Роман Міхняк
б. учителі

СВЯТКУЄ ПОРАЗКУ СВОГО НАСЛІДНИКА

Усунений королем Константином грецький прем'єр Георгій Папаандреу (сидить посередині), "запинає" із своїми прихильниками поразку призначеного на його місце Едіаса Теїрмокоса, який не здохів "вотуму довіри" від парламенту й мусить також уступити.

Пам'яті Евфрозини Манько

У п'ятницю 9-го липня померла у Філадельфії Евфрозина Манько, похорони якої відбулися у вівторок 13 липня у Філадельфії. Тіло останки Покійної відправили на кладовище у Факсхейлі в приватності рідні та приятелі.

Останню Покійна перебувала у своїй дочці Катрусі Березак в Ньюарку. Ця дорога її Матуся немов та чайка вивела своїх члених при битті дорож. Вивела українська Мати - Страдниця своїх діточок на круту дорогу в незнане завтра, серед граду куль та бомб, які перед нею і за нею розривалися. Вона ішла в невідоме в холоді й голоді, тулячи малюг до своїх грудей, до свого серця з глибокою вірою у Покров Бого-Матері, якнайшорше втекти перед навалом москві. Діжніг-хана. Українські матері гідні особливого відзначення за їх терпіння, труди й жертвенність для своїх дітей.

Я був присутнім на похоронах пані Евфрозини Манько і нагадав собі слова Покійної, коли я був гостем у неї та в її доні Нусі. Ця Мати-Страдниця сказала мені щиро: "Я люблю своїх дітей понад усе, я все була готова віддати свої життя за них".

Я згадав ці слова, коли

О. Гавдик

Грудка землі на могилу пок. Анни Бодак

В четвер 24 червня відійшла у вічність бл. п. Анна Бодак із Брукліна, Н. Й.

З нею відійшла від нас громадянська діячка і заслужена членка С.У.А. яка 14 років очолювала 21-ий Відділ цієї організації, який свій розвиток і успіхи в великій мірі їй завдячує. Праця в кожній організації є трудна, зокрема в початках, коли треба шукати доріг і способів, як повести. Анна Бодак знаходила способи і дороги своєю відвагою і веселою вдачею і товариською поведінкою. Крім головства в 21-ім Відділі С.У.А. покійна Анна Бодак була три роки заступницею голови Центрального С.У.А. і завдяки її організаторським здібностям була вибрана на голову однієї з Конвенцій С.У.А.

Попри працю в С.У.А. вона була активна в своїй громаді в північному Брукліні. За її часів побудовано величаву церкву і школу в тій громаді, на яку, завдяки покійній, Відділ 21-ий С.У.А. складав постійно пожертви. Жадна імпреза в цій громаді не обійшлася без її участі. Коли засновано Допомоговий Комітет (ЗУАДК), вислала їй одягу до Європи, покійна подбала про те, що й громаді посилала все кілька жінок до пакування до Нью Йорку.

На увагу заслуговує і те, що пок. Анна Бодак була одна з перших, які почали писати писанки в новому світі. Робила вона це не для гроша, але з любові і її свої незвичайно гарні писанки посилала визначним особам.

Анна Бодак народилася в селі Ренів, пов. Тернопіль. До Америки приїхала 1911 року, в 1913 році вийшла заміж і короткий час перебувала в Дітроїті, опісля в Брукліні, де й померла. Понад 10 років внаслідок нещастя не була активною, але до самої смерті інтересувалася громадським життям.

Поширила в глибокому смутку мужа Тому і сестру та швагря, яких тут спровадила, і далі рідно в краю.

З покійною зійшла в могилу піонера жіночого організаційного життя в Америці, якому вона, не маючи вищої освіти, пробивала шлях в майбутнє. Ті, які знали покійну, високо цінили її працю і жертвенність.

Вічна їй Пам'ять!

Марія Демидчук

Янг'етаві, Огайо

Посвячення юнацького прапора осередку СУМА

Цього року припадає велика річниця для Сумської родини у всьому світі — 40-ліття створення Спілки Української Молоді на рідних землях, і Осередок СУМА ім. пол. С. Коновальця в Янг'етаві, Огайо, увійшов в одинадцять річницю свого існування. Управа Осередку та Відділ Юнацтва СУМА ім. Вогуслав ч. 17 закупили новий прапор Відділу Юнацтва, та вирішили відсвяткувати цього року 40-ліття створення СУМА-у і 10-річчя існування свого Відділу. Посвячення юнацького прапора можна буде відслідкувати до історії нашого осередку.

Булавний юнацтва М. Левицький з іспитовою комісією перевели іспити зі старшим і молодшим юнацтвом. Управа вибрала собі дату на посвячення юнацького прапора в неділю 19-го вересня о год 4-тій по полудні в українській католицькій церкві при вулиці 525 Вест Раш-Еваню.

Мішаний хор Осередку СУМА під диригентурою Петра Веселовського веде проби щосуботи, а молодше

юнацтво вивчає декламації, Євгенія Гаврилюк, любитель гри на акордеоні, вже вивчає сольо, та старша юначка Грина Полішук, яка любить малювати, вимаювала велику сумівську емблему та написав, щоб на це торжество гарно вдекорувати сцену.

Головну доповідь виголосить голова Головної Управи СУМА Л. Футала з Нью Йорку. Акту посвячення юнацького прапора довершить парох української католицької церкви Пресвятої Тройці о. монс. Л. Адам'як, а описав відбудеться сумівська забава з оркестрою з Клівленду під диригентурою Петра Гупаловського. Управа Осередку має честь запросити на це величаве торжество всі сусідні Осередки СУМА: Акрону, Кентону, Парми, Клівленду і Лорейну. Мас честь запросити все українське громадянство Янг'етаву та околиці (Воррон, Найлес, Шерон, Нью-Кесел, Батлер, Кембел, Стродес і Пітсбург).

Д. Затварницький

ПОДЯКА

З нагоди мого 75-річчя з багатьох країн українсько-го розселення надійшла така велика кількість привітань, що мені фізично, неможливо особисто негайно подякувати тимчасе, що я це остаточно не віддаю по такій хворобі. Тож хочу подякувати цим дорогою людиною моєю найсердечнішу вдячність.

Усім тим газетам, що змістили про мого 75-річчя довгі короткі статті та замітки; всім моїм особистим, розкритим по широким світі, друзям; особисто знайомим і не знайомим прихильникам, що понадали телеграми, листи спеціального доручення, звичайні привітальні листи та вітальні картки, моїм політичним однодумцям і палким українським патріотам з інших політичних середовищ; всім, що відзначили мого 75-річчя віршами, пошанували ними мою довголітню хочь і дуже скромну службу Україні в царині кобзарського мистецтва, як рівнож усім тим українським мистецьким, культурним та політичним організаціям з різних політичних ідеологій, що так сердечно мене привітали. Це особливо справило мені велику приємність, бо ж своїм скромним мис-

тецтвом, і на Рідній Землі, і по чужині, і серед своїх і серед чужих людей, я, як міг, але щоро служив Україні.

Василь Ємець

Голлівуд, серпень 1965 р.

ДО ВИНАЙМУ

ТРИ (3) АПАРТАМЕНТИ
1 — 4 кімн. за \$70.00
1 — 4 кімн. за \$80.00
Новий мод., опал включений в ціну. Секція Greenville в Jersey City, N. J.
Tel.: п. Білоус — 882-5757

Business Opportunity

НА ПРОДАЖ
COFFEE SHOP
Голоситься в кишині
або на горі.
LUIS CABRERA
73 Grand Street
Jersey City, N. J.

Українська Православна Парафія

Президиою Діви Марії
в АЛЛЕНТАВН, Па.

— пошукує —

ДЯНА-ДИРИГЕНТА

Зголошення, як рівнож по інформації писати на адресу:

ST. MARY'S UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH
1046 Fullerton Avenue
Allentown, Penna.

Купуйте в підприємствах
що оголошуються
в "Свободі"

Увага! Книжка про Ольгу Кобилянську!

У В-ї "СВОБОДА" вийшла нова книжка
д-ра Л. ЛУЦЕВА

ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА

В цій книжці автор подає правдивий образ життя Великої Писменниці і змальовує героїні її творів, які, як Наталя Верковичина, вірили, що "василь полюбив, полюбив всіх людей і ворожих обставин, що переслідували її та її народ".

На основі фактів автор відкидає твердження советських літературознавців, які роблять із Кобилянської, авторки "Царівни" та "Апостола черн", — прихильницею московсько-комуністичної диктатури в Україні.

В книжці 10 ілюстрацій. • Кольорова обкладинка Т. ПУМІЛОВИЧА

Ціна — \$1.00

Замовлення і наявність чекати або поштовою переказомі оплати

СВОБОДА — 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J. 07303

ТАРЗАН, ч. 5491. Мореллі їде в джунглі...

Маріо Мореллі снімався інтригує. — Так, Воллес, я дійсно гадаю, що ми можемо скористати з моєї подібності до тієї людини з джунглі.

— Ми повинні знайти це, забувене місто Зімба і на правду дістати скарб у свої руки...
— Бо чому ж би ти не Ва. І, найвища жрецька, не зробила всього для людини, яку вона полюбила... Або для людини, яку вона вважала за Тарзана?

ОСЬ ТУТ ВАША ШАДНИЧА
ФІЛІАЛІІІ
БЕЗКОНКУРЕНЦІЙНО
ВИСОКА ДИВІДЕНДА!
A TRUST INSTITUTION FOUNDED 1913
ЗДОБУЛА СОБІ ДОВІР'Я
ТИСЯЧ ШАДНИКІВ
TRIDENT SAVINGS
1935 W. 51st STREET
CHICAGO 9. ILL.

ВАШІ ДИТИНІ,
ВАШОМУ ПРИЯТЕЛІВІ
І ВАМ САМИМ
найцінніший подарунок
UKRAINE: A Concise Encyclopedia
Англomовна Енциклопедія
Українознавства
під головною редакцією
проф. д-ра Вол. Кубійовича
ЯКА ПОЯВИЛАСЯ В ЛЮКСУСОВОМУ ВИДАННІ
УНІВЕРСИТЕТУ В ТОРОНТІ
КНИГА МАЄ 1,215 СТОРІНОК ДРУКУ ТА ПО-
НАД 600 ІЛЮСТРАЦІЙ, В ЦЬОМУ Ж КОЛЬОРОВІ
ТАВЛИЦІ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА.
У цій книжці надруковані наукові, державні матеріали
в головних розділах:
• ЗАГАЛЬНІ ІНФОРМАЦІЇ
• ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ
• ПРИРОДА УКРАЇНИ
• ЛЮДИНСТВО УКРАЇНИ
• ЕТНОГРАФІЯ
• МОВА
• ІСТОРІЯ
• КУЛЬТУРА
• ЛІТЕРАТУРА

Ціна цієї великої книги буття
Українського Народу тільки \$37.50
Замовлення, разом з належністю, приймає
Головна Канцелярія УНСОЮЗУ.

To: UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
81-83 Grand Street, Jersey City, N. J. 07303. U.S.A.
I hereby order the first volume of Ukraine: A Concise Encyclopedia published by the University of Toronto Press.
Enclosed is (a check, money order) for \$
Please send the copy to the following address:
Name _____
No. _____ Street _____
City _____ State _____

ЦІНИ ОГолошень
В ЩОДЕННИКУ "СВОБОДА"

1 ліч через одну шпальту	за культурні імпрези (академії, посмертні згадки, розшуки, подяки)	\$2.00
1 ліч через одну шпальту	за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продажі домів і т. п.)	\$3.00
1 ліч через одну шпальту	за політичні оголошення (виборчі кампанії)	\$4.00
Оголошення через 8 шпальт (ціла сторінка) по	за кожне оголошення	\$3.00
Виготовлення кліше на одну шпальту		\$4.75
Виготовлення кліше на дві шпальти		\$6.50

Повідомляється всі організації, установи і поодинокі особи, які домагаються за оголошення, що адміністрація буде змушена відкликати чергове оголошення, доки не будуть виплачені попередні рахунки.

ARKA Company
DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-5550, New York City
Всі листові замовлення
точно виконують ARKA.

Різне
Українське Висхідне Бюро
ROMAN PARCEL SERVICE
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430 — вихідні —
НАДАЛИ ПАККИ З ОДЯГОМ
і дуже добрі ХАРЧЕВІ Різно-
візори, машини до прапирі і
пінти і т. д. Урядові години:
від 8:30-7 веч. Субота до 6 веч.
Неділя 5-го і понеділок 6-го
вересня (Labor Day) закрито.

Праця
MALE & FEMALE
ОПЕРЕНТОРИ
на швейних машинах, ручне
виконання мужських ма-
ринарок (men's coats).
TAVERLY
900 Broadway, New York, N.Y.
Близько Klein-a

Праця
HELP WANTED FEMALE
ЖІНКИ
Повна або частинна праця.
Працювати біля малих пред-
метів, чиста й легка робота.
Не треба попереднього досві-
ду. Всі користі з омого почат-
ку. Праця на три зміни.
Federal Tool & Engineering Co.
1384 Pompton Ave. (Rt. 23)
Cedar Grove, N.J.

Real Estate
Хочете купити або продати
дім, бізнес, землю,
зверніться до:
українського підприємства
TRIDENT REALTY CO.
98 Second Avenue
NEW YORK, N. Y.
Tel.: AL 4-2280

ПРЕГАРНІЙ ВИД
Для тих, хто переїхав на
пенсію, — дві спальні,
модерний дім до ванитку цілий
рок. Кухня викладена кахлем,
гараж, недалеко міста. \$8,995;
додатні сплати. Інші користі.
Власник Союзівка.
KOPP OF KERNHONSON, N.Y.
Клинтон 914 626-7500

СКУЧНО ВАМ
ЗА ГОРОДОМ?
Не маєте де вийти, сісти
в холод під дерево? Поди-
витися на гарно пахучу ро-
зу? На зелені барвінок?
А може б Ви посадили
кілька орхідей?
Перебравшись на гарні
околиці Flushing, Bayside,
Whitestone.
Тут же масою домів з гар-
ними городками.
ДМИТРО ГОРБАН
FL 7-5400
PENNINGTON
Real Estate & Business
Broker
192-12 Northern Blvd.
Flushing, N.Y.

Funeral Directors
Theodore WOLYNIN, Inc.
Директор
Похоронного Завдання
123 East 7th Street
NEW YORK, N. Y. (8)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуґа ЦІПРА І ЧЕСНА.
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey.
801 Springfield Avenue
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контролювала температу-
ра. Модерна каліція до
ужитку ДАРОМ.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2588